

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2021-2022 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin Ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	4
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları	4

KISALTMALAR

- KHK:** Kanun Hükmünde Kararname
KİK : Kamu İhale Kurumu
SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasanın 134 üncü madde hükmüne uygun olarak çıkarılan 11.08.1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu ile bu Kanun'un 97'inci, 101 inci ve 103 üncü maddeleri hariç diğer maddelerini iptal eden, 11.10.2011 tarihli ve 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ve de 2.7.2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Yüksek Kurumun kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

664 sayılı KHK'nın 3'üncü maddesinde Yüksek Kurumun faaliyet alanı ve görevleri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

a-Türk dili, tarihi, kültürü ve bütün yönleriyle Atatürk ve eseri üzerinde sosyal ve beşerî bilimler bütünlüğü içinde bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu konularda seminer, sempozyum, konferans ve benzeri ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemek, yayınlar yapmak ve bu alandaki çalışmalarını desteklemek.

b-Sosyal ve beşerî bilimler alanında özgün bilgi üretimi için ortamlar hazırlamak, bu çerçevede bütünlük bilgi sistemi kurmak, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, eşgüdüm sağlamak, izlemek.

c-Milletimizin sosyal ve kültürel gelişmesine katkı sağlayacak alanlarda bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bu alanda yapılan çalışmalara destek vermek.

d-Milli kültürümüzün ve diğer kültürlerin klasikleşmiş bilim ve düşünce eserlerinin günümüz Türkçesine çevrilmesini, basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak.

e-Görev alanı kapsamında ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalarını ve bu alandaki gelişmelerle ilgili yayınlarını takip etmek, gerekli görülenleri tercüme ettirerek basılmasını ve yayımlanmasını sağlamak.

Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

664 sayılı KHK'nın "Teşkilat" başlıklı 4'üncü maddesinde, Yüksek Kurumun teşkilat yapısının, Yüksek Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu, Başkanlık, Kurumlar ve hizmet birimlerinden oluştuğu ifade edilmiştir. Başkanlık, Yüksek Kurum Başkanı, iki başkan yardımcısı ile hizmet birimlerinden oluşur. Bilimsel Çalışmalar Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, ve Hukuk Müşavirliği olmak üzere dört hizmet birimi bulunmaktadır.

Kurumun merkezi Ankara'da olup, taşra teşkilatı bulunmamaktadır.

Yüksek Kurum Başkanlığına tahsis edilen 187 adet kadronun 73 adedi dolu olup, başkan başkan yardımcısı, uzman ve uzman yardımcıları ile diğer idari personele tahsis edilmiş kadronun % 39,04'ü kullanılmaktadır.

Yüksek Kurum ve bünyesinde yer alan Kurumların bilişim hizmetlerini yürütmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığından 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6'ncı maddesi gereği 12 adet sözleşmeli bilişim uzmanı kadrosu alınmıştır. Bu kapsamda 5 bilişim personeli, 657 sayılı Kanun'un 4/b bendi kapsamında 1 doktor, 1 teknisyen Kurumda görev yapmaktadır.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 23'üncü maddesi doğrultusunda Yüksek Kurumda 35 kişi sürekli işçi kadrosunda istihdam edilmektedir. Bu personelden 14 kişi Yüksek Kurum bünyesinde yer alan Kurumlarda görev yapmaktadır. Yüksek Kurum bünyesinde yer alan Kurumlarda işçi kadrosu ile çalışan 2 personel de Yüksek Kurumda görev yapmaktadır.

Sonuç olarak Yüksek Kurumda 62 memur, 7 sözleşmeli, 27 geçici personel ve 21 sürekli işçi olmak üzere toplam 117 personel görev yapmaktadır.

664 sayılı KHK'nın "Kurumlar" kenar başlıklı 8'inci maddesinde; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi başkanlıklarının, Yüksek Kurumun kuruluşuna dâhil olan Kurumlar olduğu belirtilmiş; ancak Kurumların ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip oldukları, hizmet ve görevlerini mevzuat hükümleri ile Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirecekleri hüküm altına alınmıştır.

Yine 664 sayılı KHK'nın 1'inci ve 22'nci maddeleri uyarınca; Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı Yüksek Kurumun görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve

önceden kanunla düzenlenmiş konularda yapmış olduğu idari düzenlemeler ilgili Bakanın (Kültür ve Turizm Bakanı) onayıyla yürürlüğe girmektedir.

664 sayılı KHK'nın "İşbirliği" kenar başlıklı 21'inci maddesinde; Yüksek Kurum ve bağlı Kurumların, görevleri çerçevesinde yükseköğretim kurumları, araştırma merkezleri ve uluslararası kurumlar dâhil tüm ilgili kurum ve kuruluşlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre işbirliği yapabilecekleri, ortak projeler hazırlayıp uygulayabilecekleri; ayrıca Yüksek Kurum ve bağlı Kurumların, millî savunma ve millî güvenliğe ilişkin hususlar saklı kalmak kaydıyla, görev alanıyla ilgili olarak gerekli gördüğü bilgileri bütün kamu kurum ve kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden ilgili Bakan aracılığıyla isteyebilecekleri; Kendilerinden bilgi istenen bütün kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin ise bu bilgileri zamanında ve eksiksiz vermekle yükümlü oldukları; Bu şekilde elde edilen bilgilerden ticarî sır niteliğinde olanların gizliliğinin korunacağı, hüküm altına alınmıştır.

Kurumun:

Gözetim nedeniyle Cumhurbaşkanlığı,

Bağlı olması nedeniyle ilgili Bakanlık,

Bütçe uygulamaları ve Performans Bütçe konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı,

Stratejik Plan, Performans Programı uygulamaları, personel kadroları ve bildirimler nedeniyle Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı,

Bilimsel çalışmalar ve Kurum başkanlığı görevi nedeniyle Üniversiteler,

ile ilişkisi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Atatürk Kültür , Dil ve Tarih Yüksek Kurumu 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi olup, bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurumun 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 26'ıncı maddesinde gelir kaynakları:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,
- b) Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,

c) Yüksek Kurumun ve merkez başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,

ç) Diğer gelirler,

olarak belirtilmiştir.

2022 yılı gelirleri; 33.657.975,00 TL hazine yardımı, 24.261,00 TL teşebbüs ve mülkiyet geliri, 340.636,00 TL diğer gelirler olmak üzere toplam 34.022.872,00 TL'dir. Bir önceki yıla göre gelir karşılaştırması aşağıdaki tabloda gösterildiği şekildedir.

Tablo 1: 2021-2022 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin Ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD.	Açıklama	2021 Yılı		2022 Yılı	
		Planlanan Gelir(TL)	Gerçekleşen Gelir(TL)	Planlanan Gelir(TL)	Gerçekleşen Gelir(TL)
3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	18.000,00	19.051,00	25.000,00	24.261,00
4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	18.884.000,00	19.978.000,00	28.377.000,00	33.657.975,00
5	Diğer Gelirler	16.000,00	32.731,00	39.000,00	340.636,00
9	Ret ve İadeler	2.000	0	0	0
Genel Toplam		18.920.000,00	20.029.782,00	28.441.000,00	34.022.872,00

2022 yılında, Kuruma Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 28.441.000,00.-TL ödenek tahsis edilmiş olup, yıl içerisinde eklenen ve aktarılan ödenekler ile toplam ödenek 39.587.075,00 TL olmuştur. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 2022 yılı harcama toplamı 31.590.188,01 TL olup ödeneğin %79,80'i kullanılmıştır.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları

Eko. Kod.	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (TL)	Eklenen Ödenek (TL)	Tenkis Edilen Ödenekler (Düşülen) (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Gerçekleşme Oranı (Harcama/Toplam Ödenek)
1	Personel Giderleri	18.356.000,00	10.879.980,00	3.495.800,00	25.740.180,00	19.181.841,52	%74,52
2	SGK Devlet Primi Giderleri	3.039.000,00	1.612.795,00	332.000,00	4.319.795,00	3.380.459,89	%78,26
3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	4.855.000,00	2.506.000,00	30.000,00	7.331.000,00	7.140.084,01	%97,40

5	Cari Transferler	1.191.000,00	20.300,00	15.200,00	1.196.100,00	1.030.426,38	%86,15
6	Sermaye Giderleri	1.000.000,00	91.000,00	91.000,00	1.000.000,00	857.376,21	%85,74
Toplam		28.441.000,00	15.110.075,00	3.964.000,00	39.587.075,00	31.590.188,01	%79,80

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Atatürk Kültür,Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurum Bütçesinin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki Devlet Muhasebesi Bilişim Sisteminde yürütülmektedir. Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında yıl içinde tahakkuk ettirilen tüm ödeme emri belgeleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi sistemine girilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli .

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sisteminin; Kontrol Ortamı Standartları, Risk Değerlendirme Standartları, Kontrol Faaliyetleri Standartları Bilgi ve İletişim Standartları ve İzleme Standartları çerçevesinde incelenmesi sonucunda ;

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırlarının tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği,

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yeterli olduğu,

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikasının tam olarak belirlendiği ve kurum çalışanlarına duyurulduğu,

Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin tam olarak belirlendiği ve kurum çalışanlarına duyurulduğu,

Stratejik planın zamanında yayımlandığı ve içerik açısından mevzuata uygun olduğu,

İdare performans programının içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlandığı ve zamanında yayımlandığı,

İç kontrol risklerinin tam ve doğru şekilde belirlendiği,

Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı,

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçlerinin hazırlandığı ve personele duyurulduğu,

İdare tarafından yetki devirlerinin mevzuata uygun yapıldığı,

İdarede yapılan görevlendirmelerde "görevler ayrılığı" ilkesine uyulduğu,

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumlularının belirlendiği,

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulduğu,

Ön mali kontrol yönergesinin mevcut olduğu,

İdare faaliyet raporunun içerik olarak mevzuata uygun hazırlandığı,

İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının mevcut olduğu ve Kamu İç Konrtol Standartları Tebliğine uygun olduğu,

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin yılda en az bir kere değerlendirildiği ve değerlendirme sonuçlarının İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlandığı ,

Kamu İdaresinde iç denetçi kadrosunun bulunduğu ve bir kadronun dolu olduğu, İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin raporlama çalışmalarının mevcut olduğu, görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu Başkanlığının 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>